

รายวิชา ประวัติศาสตร์

รหัสวิชา ส๒๒๑๐๔

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เรื่อง พัฒนาการทางด้าน

ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

ครูผู้สอน ครูชิวากร จวบรัมย์

ครูอาทิตย์ ชัยเทพา

เรื่อง พัฒนาการทางด้าน ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

จุดประสงค์การเรียนรู้ด้านความรู้

อธิบายลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
ของอยุธยากับรัฐอื่น ๆ ได้

จุดประสงค์การเรียนรู้ด้านทักษะและกระบวนการ

อธิบายเกี่ยวกับความสำคัญของพัฒนาการ
ทางด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
ของอยุธยากับรัฐอื่น ๆ ได้

จุดประสงค์การเรียนรู้ด้านคุณลักษณะ

เห็นประโยชน์ของการศึกษาพัฒนาการ
ทางด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
ของอยุธยากับรัฐอื่น ๆ

พัฒนาการทางด้าน

ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

วัดไชยวัฒนาราม

ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเป็น ๗ กลุ่ม จากนั้นให้นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาลักษณะ
ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐต่าง ๆ ที่อยู่ใกล้เคียงกับอยุธยา ตามหัวข้อดังนี้

กลุ่มที่ ๑ สุโขทัย

กลุ่มที่ ๒ ล้านนา

กลุ่มที่ ๓ พม่า

กลุ่มที่ ๔ มอญ

กลุ่มที่ ๕ เขมร

กลุ่มที่ ๖ ล้านช้าง

กลุ่มที่ ๗ มลายู

๑. ความสัมพันธ์กับสุโขทัย

ในสมัยพระบรมราชาที่ ๑ (ขุนหลวงพะงั่ว) อโยธยาได้ยกทัพรุกรานเมืองต่าง ๆ ในอาณาจักรสุโขทัยหลายครั้ง เป็นเหตุให้พระมหาธรรมราชาที่ ๒ ของสุโขทัยต้องยอมอ่อนน้อม เป็นประเทศราชของอาณาจักรอโยธยา

ในปี พ.ศ.๒๐๐๖ สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถแห่งอโยธยา ได้ทรงผนวกสุโขทัยเข้าเป็นส่วนหนึ่งของอโยธยา โดยพระองค์เสด็จมาประทับว่าราชการที่พิษณุโลก และได้โปรดให้พระราชโอรสขึ้นปกครองอโยธยาแทนสุโขทัยจึงได้เปลี่ยนฐานะจากเมืองประเทศราชมาเป็นส่วนหนึ่งของอาณาจักรอโยธยา

๒. ความสัมพันธ์กับล้านนา

อยุธยาทำสงครามกับอาณาจักรล้านนาหลายครั้ง ผลัดกันแพ้ชนะ จึงได้ทำสัญญาเป็นไมตรีกัน แต่ล้านนามักส่งกองทัพเข้ามารุกรานหัวเมืองเหนืออยุธยา

เมื่อล้านนากลับมาเป็นเมืองประเทศราชของอาณาจักรอยุธยาอีกครั้งในสมเด็จพระนเรศวรมหาราช หลังจากนั้นล้านนาก็แยกตัวเป็นอิสระบ้างหรืออยู่ภายใต้อำนาจบ้างจนกระทั่งสิ้นสุดอยุธยา

๓. ความสัมพันธ์กับมลายู

หัวเมืองมลายูอยู่ทางตอนใต้ของอาณาจักรอยุธยาบริเวณคาบสมุทร
มลายู สมัยอยุธยาตอนต้น อยุธยาส่งกองทัพไปโจมตีเมืองมะละกาหลายครั้ง
ในสมัยสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ อยุธยาได้เมืองมะละกาเป็นเมืองขึ้น
หัวเมืองมลายูเมืองอื่นจึงยอมอ่อนน้อมต่ออยุธยาด้วย

อยุธยาใช้หัวเมืองมลายู เป็นเมืองท่าค้าขายกับต่างชาติและได้ประโยชน์
จากเครื่องราชบรรณาการจากหัวเมืองมลายูแต่เมื่ออยุธยาอ่อนแอลง หัวเมือง
มลายูก็ตั้งตนเป็นอิสระ

๔. ความสัมพันธ์กับล้านช้าง

อยุธยามีความสัมพันธ์ที่ดีกับล้านช้าง ในสมัยสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๑ กับพระเจ้าฟ้างุ้ม กษัตริย์ของล้านช้าง จนกระทั่ง กรุงศรีอยุธยาเสียแก่พม่าครั้งที่ ๑ ในปี พ.ศ.๒๑๑๒ ความสัมพันธ์ของอยุธยากับล้านช้างก็จบลง จนถึงสมัยอยุธยา

๕. ความสัมพันธ์กับมอญ

หัวเมืองมอญประกอบไปด้วยเมืองเมาะตะมะ มะริด ทวาย ตะนาวศรี เชียงกราน และเมืองพัน อาณาเขตติดต่อกับพม่าและอยู่ทางตะวันตกของอยุธยา

อยุธยามีความสัมพันธ์ฉันมิตรกับหัวเมืองมอญ ด้วยการให้ความช่วยเหลือเมืองมอญมีศึกกับพม่า

๖. ความสัมพันธ์กับพม่า

ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยาและพม่าอยู่ในลักษณะการแข่งอำนาจกัน เพื่อปกครองดินแดนสุโขทัย ล้านนา และหัวเมืองมอญ

ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับพม่าอยู่ในลักษณะการรุกรานอยุธยาด้วยลักษณะต่าง ๆ และในพ.ศ. ๒๑๑๒ พม่ายึดอยุธยาได้ อยุธยาเป็นประเทศราชของพม่าได้นานถึง ๑๕ ปี สมเด็จพระนเรศวรมหาราชได้ทำยุทธหัตถีกับพระมหาอุปราชาของพม่าและทรงมีชัยชนะ จนเมื่อ พ.ศ. ๒๓๑๐ พม่ายกทัพโจมตีอยุธยาได้สำเร็จ อยุธยาเสียหายอย่างหนัก ศูนย์กลางของอาณาจักรย้ายมาอยู่ที่กรุงธนบุรี

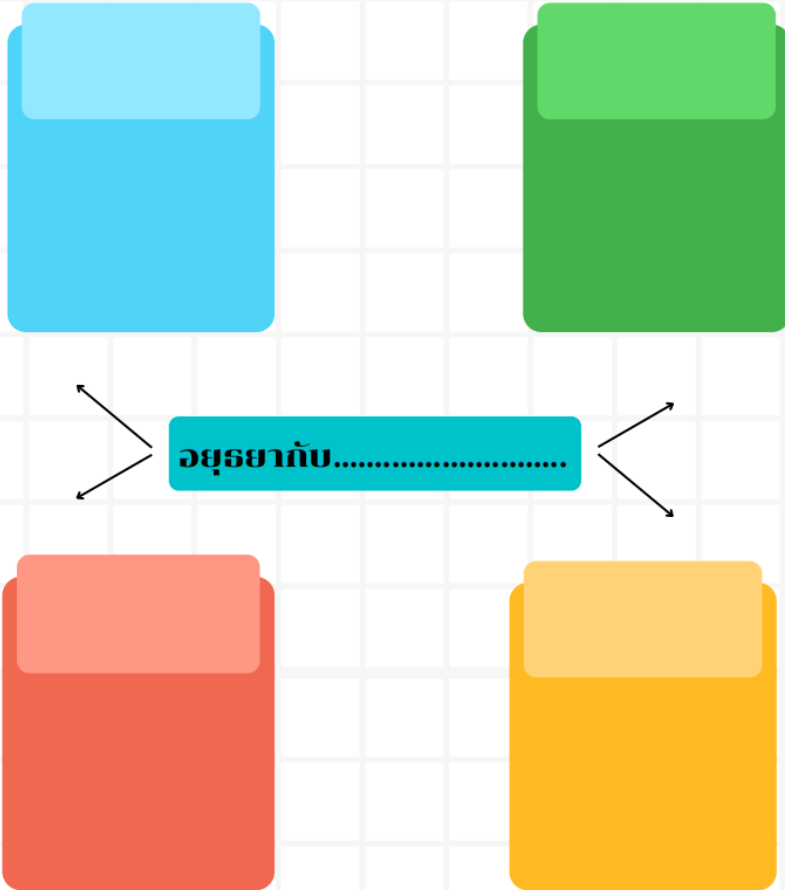
๗. ความสัมพันธ์กับเขมร

ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับเขมรจะมีอยู่ ๒ ลักษณะ กล่าวคือ ในด้านวัฒนธรรมไทยรับอิทธิพลมาจากเขมรหลายอย่าง เช่น ศาสนา พราหมณ์-ฮินดูกับแนวคิดกษัตริย์เป็นสมมติเทพ เช่น เป็นเทพเจ้าจุติมาปกครองประชาชน การปกครองแบบจตุสดมภ์ เป็นต้น

ในด้านความสัมพันธ์ทางการเมืองอยุธยาต้องการเขมรเป็นประเทศราชเพื่อสร้างความมั่นคง โดยเริ่มทำสงครามกับเขมรตั้งแต่สมัยสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๑ จนถึงสมัยพระบรมราชาธิราชที่ ๒

กิจกรรม โย่งไปโย่งมา.....เส้นสายความคิด

คำชี้แจง : ให้นักเรียนบันทึกความรู้เรื่องรัฐที่อยู่ใกล้เคียงในรูปแบบแผนผังความคิด

กิจกรรม โย่งไปโย่งมา เส้นสายความคิด

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง พัฒนาการทางด้าน
ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ (๒)

สิ่งที่ต้องเตรียม

ใบกิจกรรม “เพราะเราคู่กัน”

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)